

ránu, pokouší se svémocně hodnotiti výsledky průvodů a brojí takto způsobem po zákonu nepřipustným proti skutkovému zjištění, obsaženému ve výroku porotců, že i tento obžalovaný spolupůsobil (střílením) k usmrcení G-ovu, když se s ním při loupeži jednalo tak násilně, že mu z toho nastala smrt. Pokud posléze uplatňuje zmáteční stížnost Stanislava K-a též výtku nesprávného právního poučení podle § 344 čis. 8 tr. ř., může zrušovací soud oprávněnost námitky té přezkoumati jen z obsahu protokolu o právním poučení předsedy porotního soudu. Ten však výtku neopodstatňuje. Zmateční stížnost i tu vychází jen z pojmu »k usmrcení spolupůsobil«, a ohledně právní povahy tohoto zákonného znaku a jeho mylného výkladu stěžovatelem stačí proto poukázatí prostě na to, co bylo již shora řečeno. Reprodukují-li protokol právní poučení předsedovo v napadené části slovy: »Zabývá se (předseda) otázkou spolupůsobení ve smyslu § 141 tr. zák. Předčítá toto místo zákona a poučuje porotce, že slova »k usmrcení spolupůsobiti« vykládati jest ve smyslu § 136 tr. zák., kteréžto místo zákona rovněž předčítá a slovo od slova vysvětluje, odpovídá toto poučení předsedovo plně zákonu. Další věta předsedova přednesu po sdělení hledisek obžaloby i obhajoby rovněž do protokolu pojatá, že záleží na uvážení samých porotců, jak široce si vyloží rozsah pojmu »k usmrcení spolupůsobiti« na základě průvodních prostředků před nimi provedených, a že výklad onoho pojmu je i v odborných právnických kruzích sporný, jednak není již právním poučením ve smyslu § 325 tr. ř. 2. věty, jednak odpovídá skutečnosti i předpisu o právech porotců při jejich poradě a usnášení se podle § 326 tr. ř.

Čís. 4222.

I společník, který peníze převzaté pro společnost si zadrží a přivlastní, může se ohledně částky, překročující jeho podíl na penězích, státi vinným zločinem podle § 183 tr. zák.; za zpronevěřenu může však býti pokládána jen částka, která by připadala na ostatní společníky.

Ke skutkové podstatě zpronevěry nestačí v subjektivním směru jen úmysl, svěřenou věc za sebou zadržeti nebo si přivlastniti, nýbrž kromě toho musí míti pachatel také vědomí o hmotné protiprávnosti zadržetí nebo přivlastnění si svěřené věci.

(Rozh. ze dne 1. července 1931, Zm II 347/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 21. května 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a přestupkem podle § 1 zák. o maření exekuce, zrušil napadený rozsudek a věc v rozsahu zrušení vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nalézací soud zjišťuje, že v srpnu 1928 ujednal obchodník Josef K. s obžalovaným společenskou smlouvu, podle níž se měl Josef K. jako společník (podle písemné smlouvy ve spisech uložené jako tichý společník) zúčastniti v »kamenolomu« se štěrkárnou a s výrobou cementového zboží; zisk a ztráta měly se dělit; že později Josef K. koupil od obžalovaného polovičku kamenolomu a že rovněž koupil získal polovičku staveb, nacházejících se na staveništi obžalovaného a zařízení cementárny. Rozsudek bere dále za prokázáno, že obžalovaný asi v měsíci březnu 1929, nemaje peněz, ujednal s K-em, že od této doby ponese všechny výlohy společného podniku Josef K., že však obžalovaný bude K-ovi odváděti peníze, docházející pro podnik; že obžalovaný v době od 26. března 1929 do 1. prosince 1929 vybral od různých zákazníků společného podniku celkem 41.793 Kč, a pak 3.918 Kč. Soud vyslovuje, že podle úmluvy s Josefem K-em bylo povinností obžalovaného tyto peníze, vybrané od zákazníků společného podniku, odvésti Josefu K-ovi na společný účet, a že neměl právo použití těchto peněz k jinému účelu; že však obžalovaný vybral ze společného podniku asi 15.000 Kč, neodvedl je ani Josefu K-ovi ani pro společný podnik, nýbrž použil jich pro sebe, pro svůj soukromý podnik stavitelský, ve kterém K. nebyl společníkem. Pokud zmáteční stížnost, dovolávajíc se důvodu zmátečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., uplatňuje proti rozsudku, že obžalovaný byl podle čl. 252, 256 obch. zák. oprávněn mocí vlastního práva pohledávky od zákazníků vybrati, jsou její vývody vpravdě bezpředmětné; vždyť nalézací soud toto oprávnění obžalovaného bere beztak za prokázané a neklade mu v této příčině nic za vinu. Za vinu klade mu jen, že proti úmluvě z měsíce března 1929 vybrané peníze neodváděl ani svému společníku K-ovi, ani pro společný podnik, nýbrž že jich použil pro svůj soukromý podnik stavitelský. Že by se porušení této povinnosti smělo posuzovati jen podle zásad práva soukromého, jak zmáteční stížnost uplatňuje, nelze uznati. Neboť i společník, jenž si peníze převzaté pro společnost zadrží a přivlastní, může se ohledně částky, převyšující jeho podíl na penězích, státi vinným zločinem podle § 183 tr. zák. (vid. sb. čís. 3332, sb. n. s. 3317). Nicméně nelze zmáteční stížnosti upřítí oprávnění. Jak řečeno, zjišťuje rozsudek, že obžalovaný vybral ze společného podniku asi 15.000 Kč a neodvedl je ani společníku K-ovi ani pro společný podnik. Ani z tohoto zjištění ani z ostatních zjištění rozsudkových není však s bezpečností patrné, zda celá tato částka příslušela podle smlouvy K-ovi, či zda a co z ní připadalo snad i na obžalovaného. O tom se měl nalézací soud v rozsudku zřetelně vysloviti. Neboť za zpronevěru může býti pokládána jen ta částka, která by připadala jen na Josefa K-a, ana jen ta byla obžalovanému věci cizí a jen s ní nesměl obžalovaný nakládati vědomě protiprávně. Zmateční stížnost je však i potud v právu, pokud celkovým smyslem svých vývodů, najmě námitkou, že jde jen o civilněprávní poměr, vytýká vpravdě nedostatek subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 183 tr. zák. Napadený rozsudek neobsahuje

vůbec zjištění o vině obžalovaného po stránce subjektivní, ač to bylo nutně již se zřetelem na právní poměr stran, dále se zřetelem na zodpovídání se obžalovaného, jenž popíral vinu a uplatňoval, že nebylo ještě provedeno ujednané předchozí vyúčtování, a že měl proti K-ovi vzájemné pohledávky. Nestačíť podle zákona a podle ustálené judikatury ke skutkové podstatě zločinu podle § 183 tr. zák. v subjektivním směru jen úmysl, svěřenou věc za sebou zadržeti nebo si přivlastniti, nýbrž kromě toho musí míti pachatel také vědomí o hmotné protiprávnosti zadržetí nebo přivlastnění si svěřené věci (sb. n. s. čís. 2150, víd. sb. čís. 3321 a m. j.). Toto vědomí musí býti v rozsudku výslovně zjištěno a podle zákona odůvodněno; jinak neodpovídá odsuzující výrok zákonu. Opomenutí nalézacího soudu zakládá proto neúplnost výroku soudcovského podle čís. 5 § 281 tr. ř., zmateční stížností zjevným poukazem uplatňovanou, a v souvislosti s tím i zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Čís. 4223.

Byly-li včas opovězeny a provedeny dvě zmateční stížnosti, jednak obžalovaným samým protokolárně ještě před doručením opisu rozsudku, jednak obhájcem písemně po doručení opisu rozsudku, jest tu i onu pokládati za stížnost jednotnou, opakuje-li podání obhájcovo výtky obžalovaného.

(Rozh. ze dne 2. července 1931, Zm I 287/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Hradci Králové ze dne 21. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže podle §§ 190, 192, 194 tr. zák. a přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Zmateční stížnost byla obžalovaným včas opovězena i včas provedena, jednak jím samým ještě před doručením opisu rozsudku protokolárně dne 24. a dne 28. března 1931, jednak po doručení opisu rozsudku obhájcem písemně dne 3. dubna 1931. Veškeré tyto projevy jest pokládati za stížnost jednotnou, ano podání obhájcovo opakuje (s jedinou výjimkou) též výtky učiněné samým obžalovaným.

Čís. 4224.

Přestupku podle § 399 tr. zák. mohou se dopustiti jen živnostníci, kteří jsou oprávněni prodávati maso buď syrové nebo jakkoliv připravované (řezníci, uzenáři, hostinští, vyvářeči a pod., po případě jejich pomocníci v živnosti); jiné osoby (domkáři, rolníci, pachtýři selských pozemků) se přestupku toho dopustiti nemohou.